

آبونه شرايطى

ممالك عثمانيه ده سنه لکى (۶۵)، آلتى
آيلنى (۳۵) غروشدرد.
ممالك اجنييه ده سنه لکى (۸۰)، آلتى
آيلنى (۴۵) غروشدرد.

اداره خانه

باب على جاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلى پشيندرد.

مسلكه موافق آثار مع المومنيه قبول
اولنور . درج ايدلمه ين يازيلر اعاده
اولونماز .

السلامة

اخطارات

رساله مزدن آلندينى كوسترلك
شرطيله تنون يازيلر هر هانكى بر
غزته طرفندن اقتباس اولونه بيلير.
مكتوبلرك ، امضالرى واضح و
اوقوناقل اولسى وابونه سره
نومروسنى محتوى بولمى لازمدر
ممالك اجنييه ايجون آبونه اولانلرك
آدرسلىرك فرانسزجه ده يازلمى
رجا اولنور.
باره كوندردلىكى زمان نهيه دائر
اولديفنك واضحا بيلير لمى رجا
اولنور.

دينى ، فلسفى ، علمى ، ادبى هفته لاق مجموعه اسلاميه در

صاحب ومدير مشول

باش محرر

اشرف ادیب

محمد عاكف

والله يهدى من يشاء الى صراط مستقيم

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

عدد ۳۹۸

۷ ذى القعدة ۱۳۳۳

پنجشنبه

۳ ايلول ۱۳۳۱

جلد ۱۴

نص دکلدر . چونکه نظم جلیلدرده امهات وسائر محرماتک تحریمی طوغریدن طوغری به کنیدلرینه مضاف دکلدر . بلکه اعیانه تعلق ایتشدرد .
حالبوکه نظم جلیلر ایله اعیانک دکلر ، افعالک حرمتی مقصوددر . لحن خطابدر ، فحوای خطابدرده نص حکمندهدر .

اصول منفیه کوره نص . — اصولین حنفیه کوره نص سوق اولندیغی معنایه ، مقصود اصلی اولان معنایه دلالت ایدن لفظدر . نصک تأویل وتخصیصه احتمالی واردر . نص تأویل اولنه بیلیر ، تخصیص اولنه بیلیر . « فانکحوا ما طاب لکم من النساء مثنی وثلاث ورباع » نظم جلیلی تعدد زوجاتک جائز اولسندده نصدر . علی الاطلاق لفظده نص دیندیگی کبی بالخاصه قرآن کریم ، حدیث شریفده نص دینیر .

فلسفه کلام

امکان وحی

امکان وحی حقیقه بیان مطالعه ایدم بیلیمک ایچون اول امرده وحی تعریف ایتیمک ، کله نیک معنای مصدریسنه انتقال ایچون حاصل مصدر صورتیه افاده ایتدیگی معنای طائیف ایجاب ایدر .

عربلر « وحیت الی فلان » و « اوحیت الی فلان » دیرلر که « دیکرینه احساس ایتدیر مکسزین فلانه بر شی سویله دم . » دیمکدر . رساله ، مکتوب معنایینی افاده ایتدیگی کبی دیکره اعلام ایچون سویله ن سوز معناسنده استعمال اولنور . بالاخره وحی کله سی تغلیب طریقله جناب حقندن انبیای عظامه القا وتلقین ایدیلان شیده استعمال ایدلشدرد .

وحیک تعریف شرعیسی : جناب حقیق انبیاسندن برینه بر حکم شرعی وسائر بی بیلدیرمه سیدر . بزه کوره وحیک تعریفی : نفسده بالواسطه ویا بلا واسطه جانب الهیدن تلقین ایدلدیکی یقیناً بیلیمک شرطیه تحصیل ایدن عرفاندر . بالواسطه عرفان سامعهده صوت ایله تمثلندن عبارتدر .

وحی ایله الهام آردسندده کی فرقه کلنجه : الهام ، نفسده تعیین صورتیه تجلی ایتدیگی ؛ نفس ، طبیعی بر صورتده آنک حکم وتأثیری تحتیده قالدیغی حالده ، زهدن کلدیکنی ادراک ایدمه مدیکی بر شعور ووجدان قلبیدر . الهام دهها زیاده جوع وعطش ، حزن وسرور ، مثللو تأثرات طبیعییه مشاهدرد .

بو نوع عرفانک (وحیک) امکان حصولی ، مصالح بیره متعلق

طعام اکل ایتیمک ، قادیندن استمتاع ایتیمک حرامدر « مغسالی تبادر ایدر .

الفاظی بو معنارده استعمال ایتیمک حقیقت عرفیهدر . مجاز ، مجمل دکلدر . تحریم ویا تحلیل عینه مضاف اولورسه آندن مقصود اولان فعلک حرام ویا حلال اولدیغی اکلاشیلیر .

الفاظک احکامه تعلق ایتسی اعتباریه اقسامی

الفاظ دوت قسمدر : نص ، مجمل ، ظاهر ، محتمل .

نص . — معناسی متعین اولان لفظدر ، نصده لفظ بشقه بر معنایه متحمل اولماز . نصه « مین » ده دیرلر . « ثلثة قروء » نظم جلیلنده کی (ثلثة) « اطعام عشرة مسا کین » نظم کریمنده کی (عشرة) ، « صیام شهرین متابعین » آیت جلیله سندده کی (شهرین) لفظلری نصدر ، میندر .

مجمول . — لفظ ، معنایک دیکر بر معنایه ترجیحی اولقسزین ایکی ویا دهها زیاده معنایر بیننده متردد اولور . ثلثة قروء نظم جلیلنده کی « قروء » ، « کتب علیکم الصیام » نظم جلیلنده کی « صیام » ، « اقموا الصلاة » نظم جلیلنده کی « صلاة » لفظلری مجملدر .

ظاهر . — لفظ برطاقم معنایر بیننده متردد اولور ، فقط معنای لردن بری راجح اولور . لفظک بعض احتمالاتی دیکرندن دهها ظاهر اولور . امرلر ، عاملر کبی که امرلر وجوبده ، عاملر « عام ارید به العموم » ده ظاهردر .

محتمل . — لفظ برطاقم معنایر بیننده متردد اولور ، فقط معنای مرجوح اولور . محتمل ظاهر بولسان محله بولنور . لفظ معنای راجحه نظراً ظاهر ، معنای مرجوحه نظراً محتملدر . امرلر ندیده ، اباحهده ، عاملر « عام ارید به الخصوص » ده محتملدر . بر لفظ معنای حقیقی ده ظاهر ، معنای مجازی ده محتملدر .

نصک املا می . — نصک تأویله احتمالی یوقدر . نص تأویل اولونماز . نص ایله عمل ایتیمک واجب اولور . بو خصوصده اصلاً اختلاف یوقدر . ابوالعالی نصی « ماتأویله تنزیله » جمله سی ایله تعریف ایدیور ؛ نص اوایله بر لفظدر که مجرد لفظی ایشتمک ایله لفظندن معنی اکلاشیلیر . لفظک معنایه حمل اولونموی لفظک نزولی ایلهدر ، دیمک ایستیور .

بیوک ابن رشدک شرح مدونهده بیانده کوره نص اولمدیغی حالده مجرد عرف مخاطب ایله معنای مقصودی بیانن الفاظده نص حکمندهدر . « حرمت علیکم امهاتکم » « حرمت علیکم المیتة » نظم جلیلری کبی که نظم جلیلر امهاتی وطه ایتمه نیک ، میتی ای اکل ایتمه نیک حرام اولسندده

اولوب عامه ناسك حوزه اطلاعه داخل اوليان بر شيك ناسدن
بر صنف ممتازه تجلي وانكشاف ، عقلك قولايقله بو امكاني قبول
وتسليم ايدم بيلمسي بخته كنجه : بن بومسئله ده ، اكلامق ايسته مهن ،
نفسني ، قابليت فطريه سنه رغماً ، عدم ادراك اجبار ايدن كسه لردن
ماعداسي ايچون ، مشكل بر جهت كوره ميورم . اوت ، هر زمان ،
هرامت ايچريسنده بر طاقم كسه لر بولنه بيليركه مشر بلرنده كي خفت ،
فكر ومحاكمه لرنده كي محدوديت سوقيله حواس خمسارينك تعلق
ايدم مديكي شيلرده ساحل يقيندن بك اوزاقلره ، شك وترددك لجه
بي پايانه سقوط ايدرلر ؛ حتى حواس ظاهره لر ينك تعلق ايتديكي
شيلرده بيله ريب وكنك تسلط وتحكمندن آزاده قاله مازلر . صانكه
بو سقوط عرفاني كنديلريني سائر نوع حيواناتدن دها دون بر دركه
مذله ايند يررده عقلك ماهيتي ، شئون مخصوصه سني ، اسرار وخفاياي
بر كزيده سني دوشونه من اولورلر . بوقيل انسانلر مادييات ومحسوساته
نصب نگاه ايمده ، اوامر ونواهي قيدندن ، بلكه ده انسانته ياقيشان
شيلري يايق ، ياقيشميان ايشلره قارشى رهيژكار بولنق كي سائق
تكامل اولان خصائلك مولدي اولان حس مجابدن ، حيوانلر كي
سر آزاد ياشامه نك امكاني كشف ايتدكلرندن طولاي نفسلرنده بر
حس ضرور وابتهاج طويارلر . شايد بونلك مواجهه سنده نبوت واديانه
متعلق بر بحث آجيلر ، بو وادیده جريان ايدن سوزلري كوش اذعانه
آلغه بر ميل وجداني حس ايدرلر سه ، كنديلرينك محاكمه فكريده
سربست بولندقلريني ايلري سورهرك وجدانلرنده حاصل اولان تمايلي
ازالعه شتاب ايدرلر ؛ سرد ايديله جك دلائل افكار ذاتيه لر ينه تأثير
ايدم رك عقیده دينيه توليد ايتسندن ، بونكه ده شريعت قيدي آلته
كيره رك لذائذ حاليه ومستقبله لرندن محروميتلرينه سببيت ويرمسندن
اندیشه ايدم رك يارمقلريله قولاقلريني طيقارلر . ايشته بو بمرض نفسي
وقلي دركه اكا قارشى انجق علم وعرفان دواي مؤر اوله بيلير .

بر شخصه فكر ، ترتيب مقدمات كي وسائطه مراجعت ايتمكسرين
غيرك خاطرينه لايح اوليان شيلرك سنوح وانكشافنده محال عد ايديله
بيله جك نه كي بر جهت واردر ؟ باخصوص كه بونك قابليت ادراك ،
استعداد فكر ونظري احسان ايدن فياض ذوالجلال جانبدن تواردي
معلوم اولور سه ...

بدهة ثابت اولان احوالندركه درجات عقول تفاوت ايدم رك
بعضيسنك مرتبه ادراك بعضيسنك فوقنده بولنور وطبيعي دركه رتبه
متفوق اولان عقلك بر تفصيل نفوذ واحاطه ايلديكي شيلر مادونك ساحه
ادراكه اجمالي بر صورتده داخل اوله بيلير . شوقدر واركه بوتفاوت
ادراك يالكز تعليم وتربيه خصوصنده آره لرنده موجود اولان تفاوتك

نتيجه سندن عبارت اوله ماز . بونكه برابر انسانك كسب و اراده سنك
مدخلدار اولديني فطرتك ده بيوك بر حصه وتأثيري واردر . قابل
انكار دكلدركه بعض عقلا نزدنده نظرياتدن معدود اولان بر طاقم
شيلر واردركه رتبه عقل وادراكي كنسندن دها عالي اولان كسه
عندنده انلر بديهياتدن معدوددر . ومزيت عقل وادراك بو صورتله
غيرمتناهي بر سلسله ترق تعقيب ايدوب كيدر . علوه مته ، عظمت
وشهامت نفسه مالك انسانلر واردركه ديكر لر ينك دائرة امكاندن بعيد
عد ايتدكلري شيلري او يقين كورور ، چاليشير ، ظفرياب مرام اولور ؛
خلق ايسه ياني باشنده نهايته واصل اولديني ايشك بدايتنده انكار ،
حصول وتيسريني كوردكدن صكرمه ده نتيجه بي حيرتله تماشا
ايدرلر . بالاخره بو امر غريب ومعضل نظرلرنده نزاع وتردده غير
متحمل معلوم ومعرف برشي ايتش كي بر شكل مألوفيت اكتساب
ايدرده بو دفعه ديكر انكاره تصدي ايدنلره قارشى بدایت امرده
موفق اولان كسه يه يابدقلري هجوم وصولتي اجرا ايتمكه باشلارلر .
ايشته بويله ارباب دها هرامتمده آز اولمقله برابر دائماً موجوددر .

مقدمات سالفه تسليم ايدلديكي تقديرده ، كه تسليم ايديله مك اساساً
قابل دكلدر ، نتايج آتیه نك تسليمنده تردد ايتمك عقلك ضعفندن ،
مقدمات بديهيه اوزرينه ترتيب ايدن بر نتيجه بي ايقادن بشقه بر شي
اوله ماز : نفوس بشريه دن بعضيسي فطرت اصليله لر اعتباريله اودرجه
صافيت جوهره مالك اولوركه او صفوت ، اثر فيض الهی اوله رق
كنديلرنده عالم بالا ايله پيداي اتصاله ، اوج برين انسانته ارتقاوعتلايه
بر استعداد تام وكامل توليد ايدر . غيرك دليل وبرهان كي وسائط
فكريه ايله حس وتعقلنه امكان بوله مدقلري شيلر انلك نظر عرفاني
اوكنده شهود درجه سنده تجلي ايدر . حكيم علم اولان جناب فياضدن
اويله معارف تلقی ايدر كه ، بزم استادلر مزدن اوكرنديكمز شيلر آنك
درجه وضوحه نسبتله مظلم ومبهم دنيله بيله جك بر مرتبه ده قالير .
بالاخره بو معارف الهيه نك قلبنده كي تجلي باهري بيلديكي شيلري
اوكرنك ، ناسه تبليغ وتفهم ايله مكلف طوتلديني شيلره آنلري
دعوت ايتمك ايچون بر احتياج فطري حس ايتمكه سوق ايدر .
خلاصه ، قانون الهی شوني ايجاب ايديوركه هيئت اجتماعيه بي مصالح
ضروريه لر ين پي دري استكمال ايله سن رشد وكاله وصول ، طريق
حيات ومساعيلرنده كنديلريني غايه سعاده ايصال ايچون ركزايدلش
اولان اعلام و اشارات ، هدايت وارشادلرينه كفايت ايدنجه يه قدر
هر زمان وهرامت ايچنده عنايت ازليه مظهر اولان بر طاقم ذوات ،
امور رسالتك ختامه دكين ، ساحه كونده عرض وجود ايدم .

مابدي وار

مرحوم

شيخ محمد عبده